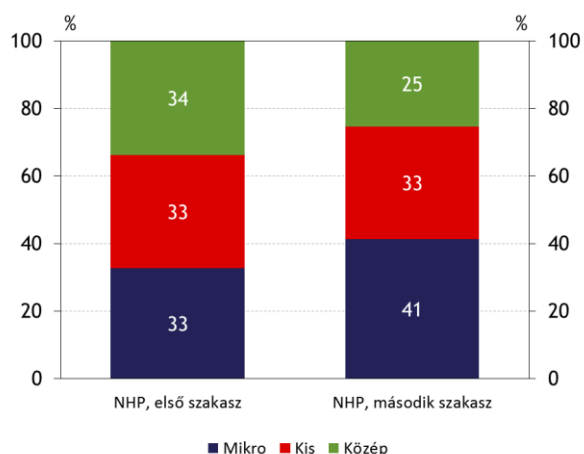

Az NHP második szakaszában jelentősen nőtt a kisebb vállalkozások súlya

A Növekedési Hitelprogram második szakaszában két tendencia érvényesül párhuzamosan, amely érdemi hatást gyakorol a program kihasználtságára és sikerességére. Egyrészt a második szakaszban jelentősen emelkedett a mikrovállalkozások részesedése az új beruházási hitelekben belül, ráadásul minden vállalat típus esetében csökkent az átlagos hitelméret a program első szakaszához viszonyítva. Másrészt azt tapasztaljuk, hogy a második szakaszban a mezőgazdaság húzóágazatnak bizonyul. Bár az ágazat szerepe az első szakaszban is fontos volt, igazán meghatározóvá csak a második szakaszban vált. Jelen cikkben ezt a két kérdéskört járjuk végig.

A Növekedési Hitelprogramban részt vevő kis- és középvállalkozások július végéig közel 1000 milliárd forint összegben jutottak hitelhez. Ebből közel 400 milliárd forintot tesznek ki a beruházásokra és az EU-s támogatások előfinanszírozására nyújtott hitelek. Ennek közel fele az első szakaszban valósult meg min-

Az egyes vállalat típusok részesedése az új beruházási hitelekben belül az NHP első és második szakaszában

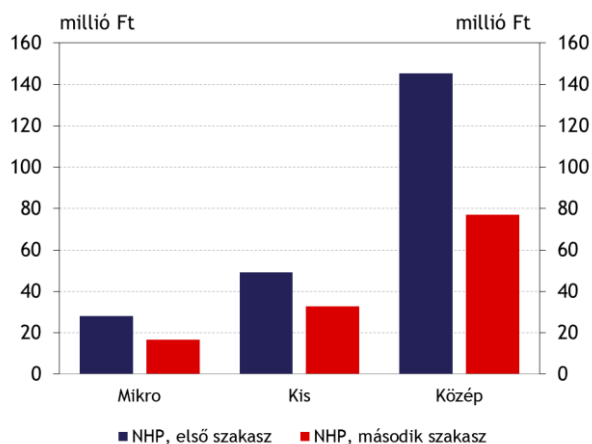

tegy 3300 vállalkozáshoz kapcsolódóan, míg közel 220 milliárd forintnyi a második szakaszban mintegy 6300

vállalkozáshoz kapcsolódóan. Azaz a második szakaszban közel azonos volumen lényegesen több vállalkozáshoz került, az átlagos hitelméret tehát jelentősen, 48 millióról 26 millió forintra csökkent az első szakaszhoz képest. Ez a jelenség négy okra vezethető vissza. Egyfelől az NHP második szakaszában emelkedett a mikrovállalkozások súlya, köszönhetően annak, hogy a második szakasz hosszabb rendelkezésre tartási ideje miatt a hitelintézetek a kisebb ügyfelek hiteligényeit is ki tudják elégíteni. A mikrovállalkozások részesedése az új beruházási hitelekben belül az első szakaszbeli 33%-ról 41%-ra emelkedett. Másfelől a második szak-

aszban a kisvállalkozások és középvállalkozások esetében is csökkent az átlagos hitelméret. Ez vélhetően szintén a hosszabb rendelkezési tartási időre vezethető vissza, mivel a hitelintézeteknek nemcsak összes-

Átlagos hitelméret az egyes vállalat típusoknál az új beruházási hitelek esetében

ségében, de ügyfélszegmensenként is van idejük a kisebb vállalkozásokra koncentrálni. Továbbá a hitelintézetek és az üzleti szféra visszajelzéseit figyelembe véve a jegybank a hitel mellett lehetővé tette a pénzügyi lízing nyújtását is a program keretében. Június végéig mintegy 21 milliárd forintnyi lízingügylet kötött szerződést közel 1800 vállalkozás a program keretében, azaz az átlagos hitelméret 10 millió forint körül van, ami lényegesen kisebb, mint ami a hitelek esetén tapasztalható. Ezek az ügyletek jellemzően gépvásárlás finanszírozását szolgálják. Végül pedig a második szakaszban részt vevő vállalkozások megközelítőleg

¹ A szerzők a Magyar Nemzeti Bank munkatársai

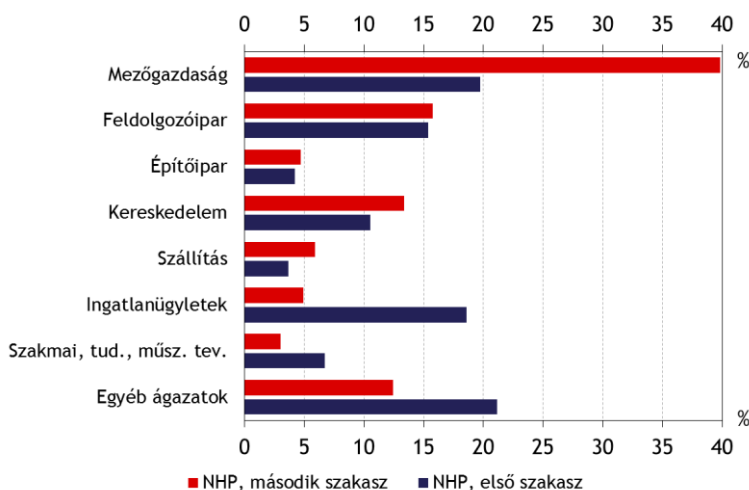
16%-a részt vett az első szakaszban is. Ezen vállalkozások hiteligényének nagyobb része feltétlenül kielégülhetett az első szakaszban, így a második szakaszban kisebb igénnyel léptek fel.

Amellett, hogy az NHP második szakaszában csökkent az átlagos hitelméret, a beruházási hitelek átlagos futamideje csak kismértékben rövidült az első szakaszhoz képest. Így a második szakaszban folyósított új beruházási hitelek közel 7 éves futamideje továbbra is lényegesen meghaladja a program előtti KKV hitelállományra vonatkozó értéket. A különbség még inkább szembetűnő a program indulását megelőző, 2012. évben folyósított hitelekkel összehasonlítva. A pénzügyi és gazdasági válság következtében ugyanis a hitelintézetek kockázatvállalási hajlandósága számottevően csökkent, ami a futamidők rövidülésében is megmutatkozott. A futamidők csökkenésében ugyanakkor a hitelkeresleti oldalnak is szerepe volt. A válság hatására a (főleg kisebb) vállalkozások beruházási hajlandósága a profitvárakozások erodálódása miatt jelentősen csökkent. Az NHP első és második szakasza kedvező feltételeinek köszönhetően mind a hitelkínálati, mind a -keresleti oldal szereplőit aktivizálta.

Ezen felül az NHP első és második szakaszában azt tapasztaljuk, hogy a kis- és közepes bankok, valamint a takarékszövetkezetek a KKV hitelállományon belüli részesedésükhöz képest nagyobb arányban vesznek részt a programban. Míg az első szakaszban ezt a kezdeti allokáció is segítette, a második szakaszban ez már tisztán a piaci verseny eredménye. Megfigyelhető, hogy ezek a hitelintézetek inkább a kisebb vállalkozásokra koncentrálnak, ami ezáltal elősegíti a kisebb vállalkozások részvételét a programban. A kis hitelintézetek térnyerése hozzájárulhat a versenyzőbb bankrendszer kialakulásához.

A második érdekes jelenség a programban a mezőgazdaság részesedésének emelkedése. Az új beruházási és EU-s támogatást előfinanszírozó hitelekben belül a mezőgazdaság részesedése 20%-ról közel 40%-ra emelkedett, ami együtt járt a programban nyújtott hitelek regionális koncentráltságának csökkenésével is. Míg a KKV hitelállományon belül Közép-Magyarország részesedése a program indulása előtt 50% fölött

Új beruházási hitelek ágazati eloszlása az NHP első és második szakaszában

volt, addig az NHP első szakaszában 41%, a második szakaszban már csak 23%. Az átrendeződés eredményeképp a programban nagyobb arányt képviselnek a mezőgazdaságban aktívabb alföldi régiók. A Dél-Alföld régió részesedése például a program második szakaszában közel kétszer akkora, mint a KKV hitelállományon belül. A mezőgazdaság ágazatban tevékenykedő vállalkozások alapvetően két, jól elkülöníthető típusra bonthatóak. A vállalkozások egyik fele részt vett mindkét szakaszban, méretüket tekintve jellemzően középvállalkozások és átlagosan nagyobb összegű hiteligénnyel

lépnek fel, továbbá főként nagybankokon keresztül vesznek részt a programban. Az átlagos hitelméret náluk a teljes programon belül is viszonylag magasnak mondható. Ennél a csoportnál az új beruházási hitelek részesedése 50% körüli, de az EU-s hitelek súlya is jelentős, több mint egyharmad a második szakaszban. A területi megoszlás tekintetében náluk az alföldi régiók mellett a Dél-Dunántúl régió is jelentős súlyt képvisel.

A másik csoportot pedig a kisebb méretű vállalkozások alkotják, jellemzően a teljes programhoz hasonló hitelméret-profillal. Utóbbi csoport beleillik abba az általános trendbe, ami szerint a program második szakaszában a kisebb vállalkozások nagyobb arányban vesznek részt. A kizárólag a program második szakaszában részt vevő mezőgazdasági vállalkozások közül a mikrovállalkozások aránya közel 40%, ami jelentősen meghaladja az ezen vállalati szegmens első szakaszban megfigyelhető részesedését.

Összességében elmondható, hogy az NHP második szakaszában jelentősen nőtt a kisebb vállalkozások súlya, ami azt mutatja, hogy a program érdemben növelte a kisebb vállalkozások hitelhez jutási esélyeit is. Az MNB időről időre igyekszik finomhangolni a program feltételrendszerét, elsősorban annak érdekében, hogy a vállalkozások minél szélesebb köre részesülhessen finanszírozásban a program keretében. Az NHP segítségével emelkedhet a KKV-szektor beruházási hajlandósága, versenyképessége és jövedelmezősége, amely hosszabb távon éppúgy kedvezően hat a foglalkoztatásra és a gazdasági növekedésre, mint a hitelezési folyamatokra.

Szerkesztett formában megjelent a Portfolio.hu oldalon 2014. július 31-én.